

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อ

ภาควิชา

ปีการศึกษา

จังหวัดของรอมภักดิ์

นาย สมศักดิ์ เชาวณาภาพงศ์

จิตรกรรม

2522

บทคัดย่อ

ภายใต้กฎเกณฑ์แห่งการเคลื่อนไหวในธรรมชาติ จังหวัดปรากฏให้เห็นอยู่ในทุก ๆ สรรพสิ่ง ในทิวทัศน์ โครงสร้าง ของสิ่งมีชีวิต และไร่วิวทัศน์ หรือในลีลาของการเคลื่อนไหวจากจุดจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง อันเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง เวลาและความว่างเปล่า (Time & Space) เช่น จังหวัดการบินของนก การเดิน วิ่งของคน สัตว์, จังหวัดของคลื่น การเคลื่อนไหวของกระแสน้ำ ตลอดจนจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งถูกกำหนดขึ้น เช่นในเสียงดนตรี หรือท่วงทำนองรำในนาฏกรรม พลังแห่งการมีชีวิต และสัจธรรมของการเปลี่ยนแปลง ขอนเรณอยภายใต้ ลีลา ของจังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้

ข้าพเจ้าต้องการค้นหาจังหวัด ในการสร้างความประสานมัตถะระหว่าง เส้น สี ี่แปรปรวน และอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้า ในกรอบรูปขึ้นในลักษณะ ของรูปทรงใหม่ ที่แสดงให้เห็นจังหวัดในความคิดจินตนาการและบุคลิกภาพเฉพาะของข้าพเจ้าในงานจิตรกรรม

Thesis Title	Rhythm of Brushwork
Name	Somsak Chowtadapong
Department	Painting
Academic year	: 1979

ABSTRACT

Under the laws of nature, rhythm is evident in the forms and structure of all things both living and lifeless. Movement from one point to another produces a rhythmic relationship between time and space, for example, the rhythm of a flying bird, a walking or running man, the rhythm of waves or water in motion. Others such as musical and dance rhythms are synthetic. The essence of life and the truth of impermanence are hidden under these rhythmic forces.

I am searching for the rhythm which unifies line, colour, brushwork and my own feelings in the process of creating new forms in my paintings which, in turn, demonstrate my personal thoughts, imagination and characteristics.

ศิลปะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ ซึ่งจะยังคงดำรงอยู่และดำเนินต่อไป พร้อม ๆ ไปด้วยอารยธรรมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการแขนงต่าง ๆ ศิลปะเป็นองค์ประกอบสำคัญในชีวิตประจำวัน และมีส่วนสัมพันธ์ เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับมนุษย์อย่างแยกกันไม่ออก กล่าวได้ว่า ศิลปะ คือส่วนหนึ่งของชีวิตเพราะพลังแห่งการสร้างสรรคนี้ที่ตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิดมันเป็นปรากฏการณ์ของอำนาจอันเร้นลับในจักรวาลที่ผลักดันให้มนุษย์ มีความรู้สึก ท่องการสะท้อนออกซึ่งอารมณ์ภายในของจิต ที่มีต่อสภาพแวดล้อมรอบ ๆ กาย ให้ปรากฏออกมาในรูปของ ความงาม ความมีระเบียบ และเพื่อการถ่ายทอดเรื่องราว ให้ผู้อื่นใคร่เห็นหรือเข้าใจในความหมาย และความลึก อันเป็นการตอบสนองความต้องการทางจิตใจ สนทนาภาพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปในวิถีทางที่สงบสันติมีความสุข น่ายินดีอาศัยขึ้น ศิลปะเป็นรากฐานทางวัฒนธรรม และเป็นมรดกแห่งความเข้าใจ ร่วมกันของมนุษยชาติ

ซอมเมอร์เซต มอเม (Somerset Maugham) นักประพันธ์ชาวอังกฤษ ไคร้ระบายขอ
ความตอนหนึ่งในนวนิยายเรื่อง "The moon and the six pence" ในตอน
หนึ่งว่า

ศิลปะ คือการประจักษ์ของอารมณ์ และอารมณ์กล่าวออกมาเป็นภาษา ซึ่งมวล
มนุษย์สามารถจะ เข้าใจต่อกันได้

(Art is a manifestation of emotion and emotion
Speaks a language that all may understand)¹

วิวัฒนาการของศิลปะในแขนงต่าง ๆ เป็นไปตามความเจริญเติบโตของสภาพสังคม
ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ศาสนา ปรัชญา เศรษฐกิจ การเมือง และความรุดหน้าทางวิทยาศาสตร์
เป็นแนวโน้มสำคัญที่ทำให้ศิลปะทุกแขนงแปร เปลี่ยนโฉมหน้าไป วิวัฒนาการความเจริญในทาง
การรูปแบบของงานจิตรกรรมและความรู้ใหม่ ๆ ในยุคปัจจุบัน ได้เปิดมิติ อันกว้างไพศาล
แก่ศิลปินในอันที่จะแสวงหาแนวทางในการสร้างสรรค์ และเสนอความงามในแง่มุมใหม่ ๆ

¹ สจวน รอดบุญ, ศิลปะกับมนุษย์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2514).
หน้า 3.

ที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อน ทศนความคิดเห็นทางศิลปะจึงแตกต่างจากศตวรรษที่ผ่านมาโดยสิ้นเชิง ศิลปินได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรู้สึกอันเป็นอิสระ และความเป็นตัวของตัวเอง เริ่มใช้เหตุผลความคิดความอ่านมากขึ้น และทางนี้มีความเชื่อมั่นว่า ความจริงที่ควรแสดงออกอันเป็นหัวใจสำคัญของศิลปะนั้น ก็คือ การรู้สึกของตนเองที่คิดสร้างสรรค์โลกภายนอกขึ้นมาใหม่หาไร้การลอกเลียนในสิ่งที่ตาเห็นไม่ คติความเชื่อกันถือเป็นหัวใจสำคัญของขบวนการศิลปะแบบนามธรรม(Abstract Art) ซึ่งได้ใช้การสื่อความหมายของอารมณ์ความรู้สึก กว้าง เส้น สี รูปทรง ปริมาตร จังหวะของพื้นที่ว่าง ตลอดจนน้ำหนัก ย้อนแก่ และพื้นผิว ซึ่งเป็นภาษาเฉพาะทางทัศนศิลป์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุตติ นิ่มเสมอ อาจารย์บัณฑิต ทั้งในอดีต
และคณาจารย์ทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้โครงการวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง
ส่วนหนึ่งของความสำเร็จ ขออุทิศให้แก่ วงการศิลปกรรมร่วมสมัยของไทย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์